Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

23 päivänä marraskuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Tietojen antaminen kuluttajille ja kuluttajansuoja — Asetus (EY) nro 1924/2006 — Elintarvikkeita koskevat ravitsemus- ja terveysväitteet — Siirtymätoimenpiteet — 28 artiklan 2 kohta — Tuotteet, joihin liittyy ennen 1.1.2005 olemassa olleita tavaramerkkejä tai tuotenimiä — Bach-kukkauutevalmisteet — EU-tavaramerkki RESCUE — Tuotteet, joita on markkinoitu ennen 1.1.2005 lääkkeinä ja tämän päivämäärän jälkeen elintarvikkeina

Asiassa C-177/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 12.3.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.4.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Nelsons GmbH

vastaan

Ayonnax Nutripharm GmbH ja

Bachblütentreff Ltd

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.4.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Nelsons GmbH, edustajinaan T. Salomon, B. Goebel ja C. Alpers, Rechtsanwälte,

— Ayonnax Nutripharm GmbH ja Bachblütentreff Ltd, edustajanaan B. Ackermann, Rechtsanwältin,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään A. Dimitrakopoulou, K. Karavasili, P. Paraskevopoulou, K. Nassopoulou ja S. Lekkou,

— Euroopan komissio, asiamiehenään S. Grünheid,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

kuultuaan julkisasiamiehen 22.6.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006 (EUVL 2006, L 404, s. 9 ja oikaisu EUVL 2007, L 12, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna 15.1.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 107/2008 (EUVL 2008, L 39, s. 8; jäljempänä asetus N:o 1924/2006), 4 artiklan 3 kohdan, 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 6 artiklan 1 kohdan, 10 artiklan 3 kohdan ja 28 artiklan 2 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain yhtäältä Nelsons GmbH ja toisaalta Saksaan sijoittautunut Ayonnax Nutripharm GmbH -niminen yhtiö ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunut Bachblütentreff Ltd -niminen yhtiö ja joka koskee kukkauutevalmisteita, joita Nelsons markkinoi EU-tavaramerkillä RESCUE.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus (EY) N:o 178/2002

3 Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä 28.1.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 (EYVL 2002, L 31, s. 1) 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Elintarvikkeen määritelmä”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa ’elintarvikkeella’ tarkoitetaan mitä tahansa ainetta tai tuotetta, myös jalostettua, osittain jalostettua tai jalostamatonta tuotetta, joka on tarkoitettu tai jonka voidaan kohtuudella olettaa tulevan ihmisten nautittavaksi.

’Elintarvike’ käsittää juomat, purukumin ja vesi mukaan lukien kaikki aineet, jotka on tarkoituksellisesti lisätty elintarvikkeeseen sen valmistuksen tai käsittelyn aikana. – –

’Elintarvikkeen’ määritelmään eivät sisälly

– –

d) [lääkevalmisteita koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 26.1.1965 annetussa neuvoston] direktiivissä 65/65/ETY [(EYVL 1965, 22, s. 369)] ja [lääkkeitä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annettujen direktiivien 65/65/ETY ja 75/319/ETY soveltamisalan laajentamisesta ja homeopaattisia lääkkeitä koskevista lisäsäännöksistä 22.9.1992 annetussa neuvoston] direktiivissä 92/73/ETY [(EYVL 1992, L 297, s. 8)] tarkoitetut lääkkeet;

– –”

Asetus N:o 1924/2006

4 Asetuksen N:o 1924/2006 johdanto-osan 1 ja 4 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Yhä useampi [unionissa] merkitty ja mainostettu elintarvike on varustettu ravitsemus- ja terveysväittein. Kuluttajansuojan korkean tason varmistamiseksi ja kuluttajien valinnan helpottamiseksi markkinoille saatettujen tuotteiden, maahantuodut tuotteet mukaan lukien, olisi oltava turvallisia ja asianmukaisin merkinnöin varustettuja. Monipuolinen ja tasapainoinen ruokavalio on hyvän terveyden edellytys ja yksittäisillä tuotteilla on vain suhteellinen merkitys kokonaisruokavalion kannalta.

– –

(4) Tätä asetusta olisi sovellettava kaikkiin kaupallisessa viestinnässä esitettäviin ravitsemus- ja terveysväitteisiin, myös muun muassa elintarvikkeiden yleisluonteiseen mainontaan ja myynninedistämiskampanjoihin, jotka saattavat olla julkisten viranomaisten kokonaisuudessaan tai osittain tukemia. Sitä ei olisi sovellettava ei-kaupallisessa viestinnässä esitettyihin väitteisiin, kuten julkisten terveysviranomaisten ja elinten antamaan ravitsemusohjaukseen tai -neuvontaan, eikä lehdistössä ja tieteellisissä julkaisuissa tapahtuvaan ei-kaupalliseen viestintään ja tiedotukseen. Tätä asetusta olisi myös sovellettava tavaramerkkeihin ja muihin tuotenimiin, jotka voidaan tulkita ravitsemus- tai terveysväitteiksi.”

5 Kyseisen asetuksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde ja soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tällä asetuksella lähennetään jäsenvaltioissa annettuj[a] ravitsemus- ja terveysväitteitä koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden tehokas toiminta ja kuluttajansuojan korkea taso.

2. Tätä asetusta sovelletaan kaupallisessa viestinnässä lopulliselle kuluttajalle tarkoitettujen elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä, esillepanossa tai mainonnassa esitettäviin ravitsemus- ja terveysväitteisiin.

– –

3. Elintarvikkeen pakkausmerkinnöissä, esillepanossa tai mainonnassa esiintyvää tavaramerkkiä, tuotenimeä tai kuvitteellista nimeä, jota voidaan pitää ravitsemus- tai terveysväitteenä, voidaan käyttää ilman tämän asetuksen mukaisia hyväksymismenettelyjä edellyttäen, että kyseiseen tavaramerkkiin tai nimeen on liitetty näissä pakkausmerkinnöissä tai tässä esillepanossa tai mainonnassa käytetty tämän asetuksen säännöksiä vastaava ravitsemus- tai terveysväite.

– –”

6 Mainitun asetuksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”1. Tässä asetuksessa sovelletaan:

a) [asetuksen N:o 178/2002] 2 artiklan sekä 3 artiklan 3, 8 ja 18 kohdan mukaisia käsitteiden ’elintarvike’, ’elintarvikealan toimija’, ’markkinoille saattaminen’ ja ’lopullinen kuluttaja’ määritelmiä;

– –

2. Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1) ’väitteellä’ tarkoitetaan esitystä tai kuvausta, joka ei ole [unionin] tai kansallisen lainsäädännön mukaan pakollinen, mukaan luettuina graafiset sekä kuvia tai symboleita kaikissa muodoissa sisältävät esitykset, ja jossa todetaan, esitetään tai annetaan ymmärtää, että elintarvikkeella on erityisominaisuuksia;

– –

5) ’terveysväitteellä’ tarkoitetaan väitettä, jossa todetaan, esitetään tai annetaan ymmärtää, että elintarvikeryhmän, elintarvikkeen tai sen ainesosan ja terveyden välillä on yhteys;

– –”

7 Saman asetuksen 4 artiklan, jonka otsikko on ”Ravitsemus- ja terveysväitteiden käytön edellytykset”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Juomiin, jotka sisältävät yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia, ei saa liittää terveysväitettä.

– –”

8 Asetuksen N:o 1924/2006 5 artiklan, jonka otsikko on ”Yleiset edellytykset”, 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Ravitsemus- ja terveysväitteiden käyttö on sallittua ainoastaan, mikäli seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) ravintoaineen tai muun aineen sisältymisellä, puuttumisella tai sen määrän vähentämisellä elintarvikkeessa tai elintarvikeryhmässä on osoitettu olevan väitteessä esitetyllä tavalla hyödyllinen ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus, joka on todettu yleisesti hyväksytyn tieteellisen näytön perusteella;

b) ravintoainetta tai muuta ainetta, jota väite koskee,

i) sisältyy lopulliseen tuotteeseen [unionin] lainsäädännön mukaisesti merkityksellinen määrä tai, mikäli tällaisia säännöksiä tästä ei ole, yleisesti hyväksytyn tieteellisen näytön osoittamalla tavalla väitetyn ravitsemuksellisen tai fysiologisen vaikutuksen aiheuttava määrä – –

– –”

9 Tämän asetuksen 6 artiklan, jonka otsikko on ”Väitteitä koskeva tieteellinen näyttö”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Ravitsemus- ja terveysväitteiden on perustuttava yleisesti hyväksyttyyn tieteelliseen näyttöön, jolla ne on osoitettu oikeiksi.”

10 Mainitun asetuksen 10 artiklan, joka koskee terveysväitteitä ja jonka otsikko on ”Erityiset edellytykset”, 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Terveysväitteet ovat kiellettyjä, jolleivät ne täytä II luvun yleisiä edellytyksiä ja tämän luvun erityisiä edellytyksiä, jolleivät ne ole saaneet tämän asetuksen mukaista hyväksyntää ja jolleivät ne sisälly 13 ja 14 artiklassa tarkoitettuihin hyväksyttyjen väitteiden luetteloihin.

– –

3. Viittaus ravintoaineesta tai elintarvikkeesta saatavaan yleisluontoiseen, täsmentämättömään hyötyyn yleisen terveyden tai terveyteen liittyvän hyvinvoinnin kannalta on sallittu ainoastaan, jos siihen liittyy 13 tai 14 artiklassa tarkoitettuihin luetteloihin sisältyvä yksittäinen terveysväite."

11 Kyseisen asetuksen 28 artiklan, jonka otsikko on "Siirtymätoimenpiteet", 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tuotteita, joihin liittyy ennen 1 päivää tammikuuta 2005 olemassa olevia tavaramerkkejä tai tuotenimiä, jotka eivät ole tämän asetuksen mukaisia, voidaan markkinoida 19 päivään tammikuuta 2022 saakka, minkä jälkeen sovelletaan tämän asetuksen säännöksiä."

Saksan oikeus

12 Sopimattoman kilpailun estämisestä annetun lain (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (BGBl. 2010 I, s. 254; jäljempänä UWG)), 3 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Sopimattomat kaupalliset menettelyt ovat lainvastaisia silloin, kun ne ovat omiaan loukkaamaan tuntuvasti kilpailijoiden, kuluttajien tai muiden markkinatoimijoiden etuja."

13 UWG:n 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Esimerkkejä sopimattomista kaupallisista menettelyistä

Sopimattomaan menettelyyn syyllistyy erityisesti henkilö, joka

– –

11. menettelee sellaisen lainsäädännön vastaisesti, jolla on myös tarkoitus säännellä markkinakäyttäytymistä markkinatoimijoiden edun mukaisesti."

14 UWG:n 8 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään seuraavaa:

"Edellä 3 tai 7 §:ssä kiellettyyn kaupalliseen menettelyyn syyllistyvää henkilöä voidaan vaatia lopettamaan menettely ja, jos on olemassa vaara menettelyn toistumisesta, häntä vastaan voidaan vaatia kieltomääräystä."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 Nelsons markkinoi Bach-kukista valmistettuja kukkauutevalmisteita Saksassa apteekkien kautta. Näihin valmisteisiin lukeutuvat yleisesti RESCUE-tuotteiksi kutsutut tuotteet, joissa on merkintä "tislattu alkoholijuoma" ja joiden alkoholipitoisuus on 27 tilavuusprosenttia.

16 Näitä valmisteita myydään 10 ml:n tai 20 ml:n pipettipulloissa ja suihkeena (jäljempänä pääasiassa kyseessä olevat valmisteet). Niiden pakkauksissa on seuraavat kaksi annostelua koskevaa ohjetta:

"ORIGINAL RESCUE TROPFEN [ALKUPERÄISET RESCUE-TIPAT]

Lisätään neljä tippaa lasilliseen vettä ja juodaan vähitellen päivän aikana, tai neljä tippaa otetaan tarvittaessa laimentamattomana."

ja

”RESCUE NIGHT SPRAY [RESCUE-SUIHKE YÖKSI]

Annostellaan kaksi suihkausta kielelle.”

17 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että Nelsons markkinoi pääasiassa kyseessä olevia valmisteita ennen 1.1.2005 Saksassa lääkkeinä EU-tavaramerkillä RESCUE, joka oli tuolloin rekisteröity lääkkeitä varten. Vuonna 2007 Nelsons rekisteröi RESCUEn EU-tavaramerkiksi myös elintarvikkeita varten.

18 Lisäksi unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Hampurin ylempi alueellinen tuomioistuin, Saksa) katsoi 21.2.2008 antamassaan tuomiossa, että Bach-kukkauutevalmisteet eivät olleet lääkkeitä vaan elintarvikkeita. Tämän tuomion jälkeen Nelsons, joka ei ollut asianosaisena kyseisessä asiassa, ryhtyi markkinoimaan Saksassa pääasiassa olevia valmisteita siten, että muuttamatta itse valmisteita se möi niitä nyt elintarvikkeina eikä lääkkeinä.

19 Ayonnax Nutripharm ja Bachblütentreff, jotka myös markkinoivat Bach-kukista valmistettuja tuotteita Saksassa, nostivat kanteen Landgericht München I:ssä (Münchenin ensimmäinen alueellinen tuomioistuin, Saksa) ja vaativat ensisijaisesti, että Nelsonsia kielletään yleisesti markkinoimasta tällaisista kukista valmistettuja valmisteita, koska tällä ei ollut näitä valmisteita koskevaa lääkelainsäädännön mukaista lupaa tai rekisteröintiä.

20 Toissijaisesti Ayonnax Nutripharm ja Bachblütentreff riitauttivat useat Nelsonsin mainokset ja tavan, jolla tämä esitti pääasiassa kyseessä olevat valmisteet Saksan markkinoilla. Näiden yhtiöiden mukaan Nelsons oli mainostanut alkoholijuomia vedoten joko terveyttä edistävään tai terveydelle vaarattomaan vaikutukseen, mikä kantajien mukaan merkitsi sopimatonta kilpailua.

21 Landgericht München I kielsi 20.9.2011 antamallaan tuomiolla Nelsonsia käyttämästä tiettyjä mainoslauseita, joissa esiintyi termi ”Bach-kukat”, ja hylkäsi kanteen muilta osin.

22 Ayonnax Nutripharm ja Bachblütentreff valittivat tästä tuomiosta Oberlandesgericht Müncheniin (Münchenin ylempi alueellinen tuomioistuin, Saksa). Kyseinen tuomioistuin katsoi 31.1.2013 antamassaan tuomiossa, että näillä yhtiöillä oli UWG:n 3 §:n 1 momentin, 4 §:n 11 kohdan ja 8 §:n 1 momentin nojalla oikeus saada Nelsons lopettamaan sopimaton kaupallinen menettely pääasiassa kyseessä olevien valmisteiden osalta sillä perusteella, että näiden valmisteiden mainostamisella ja myynnillä rikottiin asetuksen N:o 1924/2006 4 artiklan 3 kohtaa.

23 Nelsons teki kyseisestä tuomiosta Revision-valituksen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Bundesgerichtshofissa (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa).

24 Kyseinen tuomioistuin toteaa erityisesti, että termit RESCUE TROPFEN ja RESCUE NIGHT SPRAY ovat asetuksen N:o 1924/2006 2 artiklan 2 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuja terveysväitteitä. Englannin kieltä nykyään osaava kohdeyleisö nimittäin tuntee RESCUE-sanan merkityksen, ja tämä sana herättää kyseisissä kuluttajissa mielikuvan siitä, että pääasiassa kyseessä olevien valmisteiden käyttö ”pelastaa” heidät tietyiltä terveysongelmilta. On siis olemassa yhteys RESCUE TROPFEN- ja RESCUE NIGHT SPRAY -ilmausten ja terveydentilan paranemisen välillä.

25 Tästä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että ilmaukset RESCUE TROPFEN ja RESCUE NIGHT SPRAY viittaavat asetuksen N:o 1924/2006 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun ”ravintoaineesta tai elintarvikkeesta saatavaan yleisluontoiseen, täsmentämättömään hyötyyn yleisen terveyden tai terveyteen liittyvän hyvinvoinnin kannalta”. Näin ollen herää kysymys siitä, onko kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjä vaatimuksia noudatettava pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen terveysväitteen osalta.

26 Lopuksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sitä, onko asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohtaa sovellettava silloin, kun tuotetta ei ennen 1.1.2005 ole myyty elintarvikkeena vaan lääkkeenä, mistä seuraisi, että näitä asetuksen säännöksiä ei sovelleta pääasiassa kyseessä oleviin valmisteisiin tässä säännöksessä mainitun siirtymäajan aikana.

27 Näissä olosuhteissa Bundesgerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Ovatko apteekeissa 10 ml:n tai 20 ml:n pipettipulloissa ja suihkeena myytävät, tislatuksi alkoholijuomaksi merkityt nesteet, joiden alkoholipitoisuus on 27 tilavuusprosenttia, asetuksen N:o 1924/2006 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja juomia, jotka sisältävät yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia, kun niiden pakkauksissa esitettyjen annostusohjeiden mukaan

a) neljä tippaa nestettä lisätään lasilliseen vettä ja juodaan vähitellen päivän aikana tai neljä tippaa nestettä nautitaan tarvittaessa laimentamattomana,

b) suihkeena myytävää nestettä annostellaan kielelle kaksi suihkausta?

2) Jos ensimmäisen kysymyksen a ja b kohtaan vastataan kieltävästi,

onko myös asetuksen N:o 1924/2006 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen yleisluontoista, täsmentämätöntä hyötyä koskevien viittausten perustuttava kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun näyttöön?

3) Sovelletaanko asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdan alkuosaa, jos kyseistä tuotetta ei ole markkinoitu tuotenimellään elintarvikkeena vaan lääkkeenä ennen 1.1.2005?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Kolmas kysymys

28 Kolmannella kysymyksellään, joka on syytä käsitellä ensin, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdan alkuosaa tulkittava siten, että tätä säännöstä sovelletaan tilanteessa, jossa tuotetta, johon on kiinnitetty tavaramerkki tai tuotenimi, markkinoitiin ennen 1.1.2005 lääkkeenä ja tämän päivämäärän jälkeen elintarvikkeena, vaikka sillä on samat ominaisuudet ja siihen on kiinnitetty sama tavaramerkki tai tuotenimi.

29 Asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdan mukaan tuotteita, joihin liittyy ennen 1.1.2005 olemassa olevia tavaramerkkejä tai tuotenimiä, jotka eivät ole tämän asetuksen mukaisia, voidaan markkinoida 19.1.2022 saakka, minkä jälkeen tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan niihin.

30 Näin ollen tämä säännös on siirtymätoimenpide ja poikkeus asetuksen N:o 1924/2006 1 artiklan 3 kohdasta, jonka mukaan elintarvikkeen pakkausmerkinnöissä, esillepanossa tai mainonnassa esiintyvää tavaramerkkiä, tuotenimeä tai kuvitteellista nimeä, jota voidaan pitää ravitsemus- tai terveysväitteenä, voidaan käyttää ilman tämän asetuksen mukaisia hyväksymismenettelyjä edellyttäen, että kyseiseen tavaramerkkiin tai nimeen on liitetty näissä pakkausmerkinnöissä tai tässä esillepanossa tai mainonnassa käytetty kyseisen asetuksen säännöksiä vastaava ravitsemus- tai terveysväite.

31 Tästä on huomautettava, että asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohta koskee tuotteita, joihin on liitetty tavaramerkki tai tuotenimi, jota on pidettävä tässä asetuksessa tarkoitettuna ravitsemus- tai terveysväitteenä (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, Green – Swan Pharmaceuticals CR, C-299/12, EU:C:2013:501, 36 kohta).

32 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että Nelsons markkinoi jo ennen 1.1.2005 pääasiassa kyseessä olevia valmisteita lääkkeinä EU-tavaramerkillä RESCUE, joka oli tuolloin rekisteröity lääkkeitä varten. Vuonna 2007 Nelsons rekisteröi RESCUEn EU-tavaramerkiksi myös elintarvikkeita varten.

33 Kuten tämän tuomion 18 kohdassa täsmennetään, saksalainen tuomioistuin katsoi vuonna 2008 antamassaan tuomiossa, että Bach-kukkauutevalmisteet eivät ole lääkkeitä vaan elintarvikkeita.

34 Kyseisen tuomion jälkeen Nelsons ryhtyi markkinoimaan pääasiassa kyseessä olevia valmisteita Saksassa elintarvikkeina muuttamatta kuitenkaan näitä valmisteita. Näin ollen, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdan nojalla huomioon otettavana päivänä eli päivämäärää 1.1.2005 edeltävänä päivänä vallinneeseen tilanteeseen nähden vain pääasiassa kyseessä olevien valmisteiden oikeudellinen luonnehdinta oli muuttunut.

35 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa ennakkoratkaisupyynnössään, että se katsoo ilmausten RESCUE TROPFEN ja RESCUE NIGHT SPRAY olevan asetuksen N:o 1924/2006 2 artiklan 2 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuja terveysväitteitä ja että RESCUE on tämän säännöksen 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tavaramerkki tai tuotenimi.

36 Näin ollen kysymys on siis siitä, ovatko pääasiassa kyseessä olevat valmisteet, joita on ennen 1.1.2005 markkinoitu lääkkeinä ja mainitun päivämäärän jälkeen elintarvikkeina, kyseisen asetuksen 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tuotteita.

37 Tästä on todettava, että tässä säännöksessä mainitun termin ”tuotteet” on katsottava koskevan asetuksessa N:o 1924/2006 tarkoitettuja elintarvikkeita.

38 On nimittäin niin, että yhtäältä tämä asetus, kuten sen nimestä käy ilmi, koskee elintarvikkeita koskevia ravitsemus- ja terveysväitteitä. Toisaalta erityisesti saman asetuksen johdanto-osan ensimmäisestä perustelukappaleesta ja 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdasta käy ilmi, että asetuksessa ei tehdä nimenomaista eroa elintarvikkeiden ja tuotteiden välillä, vaan näitä kahta termiä käytetään synonyymeinä.

39 Näissä olosuhteissa asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdan on katsottava koskevan ainoastaan elintarvikkeita, joihin on liitetty sellainen tavaramerkki tai tuotenimi, jota on pidettävä tässä asetuksessa tarkoitettuna ravitsemus- tai terveysväitteenä (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, Green – Swan Pharmaceuticals CR, C-299/12, EU:C:2013:501, 37 kohta).

40 Nyt käsiteltävässä asiassa Ayonnax Nutripharm, Bachblütentreff, Kreikan hallitus ja Euroopan komissio katsovat, että koska pääasiassa kyseessä olevia valmisteita on markkinoitu ennen 1.1.2005 lääkkeinä eikä elintarvikkeina, ne eivät voi kuulua asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan.

41 Tästä on todettava, että asetuksen N:o 178/2002 2 artiklan, johon viitataan asetuksen N:o 1924/2006 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa elintarvikkeiden käsitteen määrittelyn osalta, mukaan tämä määritelmä ei kata lääkkeitä.

42 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevat valmisteet, joiden koostumusta ei ole muutettu, eivät voi olla tai ne eivät ole voineet olla samanaikaisesti elintarvikkeita ja lääkkeitä.

43 Jos siis – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 87 kohdassa – pääasiassa kyseessä olevat valmisteet ovat olleet lääkkeitä, ne eivät voi kuulua asetuksen N:o 1924/2006 soveltamisalaan.

44 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy kuitenkin ilmi, että unionin tuomioistuimelle esitetty kysymys koskee erilaista tilannetta, jossa mainittujen valmisteiden esitetään olleen objektiivisesti katsottuna tässä asetuksessa tarkoitettuja elintarvikkeita sekä asetuksen 28 artiklan 2 kohdan mukaisen merkityksellisen ajanjakson aikana, eli ennen 1.1.2005, että nykyisin.

45 Tällaisessa tilanteessa pääasiassa kyseessä olevat valmisteet on, kuten tämän tuomion 39 kohdasta käy ilmi, luokiteltava asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuiksi tuotteiksi.

46 Tätä säännöstä voidaan kuitenkin soveltaa vain tuotteisiin, joihin on liitetty ennen 1.1.2005 ”olemassa ol[lut]” tavaramerkki tai tuotenimi.

47 Kun otetaan huomioon kyseisen säännöksen sanamuoto, termi ”olemassa ol[lut]” on ymmärrettävä siten, että näillä tuotteilla oli ennen mainittua päivämäärää oltava samat aineelliset ominaisuudet ja niihin on pitänyt liittyä sama tavaramerkki tai sama tuotenimi. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että asia on näin pääasiassa.

48 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1924/2006 28 artiklan 2 kohdan alkuosaa on tulkittava siten, että tätä säännöstä sovelletaan tilanteessa, jossa elintarviketta, johon on liitetty tavaramerkki tai tuotenimi, on markkinoitu ennen 1.1.2005 lääkkeenä ja tämän päivämäärän jälkeen elintarvikkeena, vaikka sillä on samat aineelliset ominaisuudet ja siihen on liitetty sama tavaramerkki tai tuotenimi.

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

49 Kun otetaan huomioon kolmanteen kysymykseen annettu vastaus ja pääasian oikeudenkäynti, jonka tarkoituksena on Nelsonsin kaupallisen menettelyn välitön lopettaminen pääasiassa kyseessä olevien valmisteiden osalta, ei ole tarpeen vastata ensimmäiseen eikä toiseen kysymykseen.

Oikeudenkäyntikulut

50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1924/2006, sellaisena kuin se on muutettuna 15.1.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 107/2008, 28 artiklan 2 kohdan alkuosaa on tulkittava siten, että tätä säännöstä sovelletaan tilanteessa, jossa elintarviketta, johon on liitetty tavaramerkki tai tuotenimi, on markkinoitu ennen 1.1.2005 lääkkeenä ja tämän päivämäärän jälkeen elintarvikkeena, vaikka sillä on samat aineelliset ominaisuudet ja siihen on liitetty sama tavaramerkki tai tuotenimi.

Allekirjoitukset